

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

Smernica č. 2/2021

Externé posudzovanie vnútorného systému kvality Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Gestori: doc. Ing. Vladimír Úradníček, Ph.D.
prorektor pre pedagogickú činnosť,
akreditáciu a vnútorný systém kvality
prof. Ing. Ján Závadský, PhD.
manažér vnútorného systému kvality

Schválil: doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD.
rektor UMB

OBSAH

PRVÁ ČASŤ Úvodné ustanovenia	3
Článok 1 Predmet úpravy	3
Článok 2 Základné pojmy	3
DRUHÁ ČASŤ Externé posudzovanie vnútorného systému kvality	5
Článok 3 Externé posudzovanie vnútorného systému kvality Slovenskou akreditačnou agentúrou pre vysoké školstvo	5
Článok 4 Externé posudzovanie vnútorného systému kvality organizáciami pre posudzovanie a certifikáciu systémov kvality	6
Článok 5 Externé posudzovanie vnútorného systému kvality nezávislými odborníkmi na zabezpečovanie kvality	7
TRETIA ČASŤ Záverečné ustanovenia	9

PRVÁ ČASŤ

Úvodné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. Táto smernica upravuje základné postupy Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pre pravidelné externé zabezpečovanie kvality v súlade s Článkom 11 Štandardov pre vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (ďalej len „SAAVŠ“ alebo „agentúra“).
2. Táto smernica upravuje špecifické postupy pravidelného externého posudzovania vnútorného systému kvality Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (ďalej len „UMB“ alebo „Univerzita Mateja Bela“) založeného na nezávislom a pravidelnom posudzovaní svojho vnútorného systému kvality organizáciami, ktoré sú akreditované alebo zriadené za účelom posudzovania systémov kvality.
3. Táto smernica upravuje špecifické postupy pravidelného externého posudzovania vnútorného systému kvality UMB založeného na nezávislom a pravidelnom posudzovaní svojho vnútorného systému kvality osobami, ktoré sú na UMB nezávislé a sú odborníkmi na zabezpečovanie kvality, primárne v oblasti vysokoškolského vzdelávania a tvorivej činnosti.
4. Postupmi uvedenými v tejto smernici sa vytvárajú základné predpoklady pre trvalé a udržateľné rozvíjanie vnútorného systému kvality UMB, ktoré sú založené na identifikácii kritických miest a miest na zlepšovanie vnútorného systému kvality organizáciami a osobami nezávislými na UMB.
5. Univerzita Mateja Bela podstupuje pravidelné externé hodnotenie zabezpečovania kvality s cieľom uistiť sa, že jej vnútorný systém kvality je rozvíjaný a implementovaný v súlade so štandardmi pre vnútorný systém¹.

Článok 2

Základné pojmy

1. Katalóg dobrých praxí je priebežne aktualizovaná databáza príkladov dobrej praxe týkajúcej sa plnenia jednotlivých štandardov a kritérií a ktorý udržiava tajomník rady pre vnútorný systém kvality UMB na základe výsledkov externého posudzovania vnútorného systému kvality UMB.

¹ Štandardy pre vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania SAAVŠ

2. Medzinárodne uznávaná úroveň tvorivej činnosti² je tretia najvyššia úroveň kvality výsledkov tvorivých činností. Nevzťahuje na povahu alebo geografický rozsah, ani na miesto realizácie, ani na miesto šírenia výsledkov tvorivej činnosti.
3. Národne uznávaná úroveň tvorivej činnosti¹ je štvrtá najvyššia úroveň kvality výsledkov tvorivých činností a nevzťahuje na povahu alebo geografický rozsah, ani na miesto realizácie, ani na miesto šírenia výsledkov tvorivej činnosti.
4. Politiky na zabezpečovanie kvality vnútorného systému sú zámerne zostaveným súborom princípov a postupov, ktorými vysoká škola usmerňuje procesy vysokej školy, jej zamestnancov, študentov a externých zainteresovaných strán pri napĺňaní poslania a sústavnom zabezpečovaní a rozvoji kvality vysokoškolského vzdelávania a súvisiacich činností.
5. Procesy vnútorného systému sú pravidlá, predpisy, kódexy, formalizované procedúry a postupnosti krokov, prostredníctvom ktorých sa uskutočňuje zabezpečovanie a rozvoj kvality vysokoškolského vzdelávania a súvisiacich činností.
6. Program posudzovania je zoznam všetkých interných a externých periodických a neperiodických posudzovaní súladu vnútorného systému kvality UMB so štandardmi SAAVŠ a vnútornými predpismi UMB vzťahujúcimi sa na vnútorný systém. Program posudzovania udržiava tajomník rady pre vnútorný systém kvality.
7. Špičková medzinárodná úroveň tvorivej činnosti² je najvyššia úroveň kvality výsledkov tvorivých činností a nevzťahuje na povahu alebo geografický rozsah, ani na miesto realizácie, ani na miesto šírenia výsledkov tvorivej činnosti.
8. Tvorivá činnosť je výskumná činnosť, vývojová činnosť, umelecká činnosť alebo ďalšia tvorivá činnosť vysokej školy, ktorá je relevantná z hľadiska napĺňania poslania vysokej školy, najmä vo väzbe na ciele a výstupy vzdelávania.
9. Vnútorný systém zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania je konzistentne previazaný súbor politík, štruktúr a procesov, prostredníctvom ktorého vysoká škola zabezpečuje a rozvíja kvalitu napĺňania svojho poslania v oblasti vysokoškolského vzdelávania, tvorivých činností a ďalších súvisiacich činností.
10. Významná medzinárodná úroveň tvorivej činnosti² je druhá najvyššia úroveň kvality výsledkov tvorivých činností a nevzťahuje na povahu alebo geografický rozsah, ani na miesto realizácie, ani na miesto šírenia výsledkov tvorivej činnosti.
11. Zainteresované strany sú aktéri vysokej školy, osoby, spoločenstvá alebo organizácie, ktoré môžu ovplyvňovať proces vzdelávania a tvorivej činnosti alebo byť nimi ovplyvňované. Rozlišujú sa interné zainteresované strany (študenti a zamestnanci vysokej školy) a externé zainteresované strany (zamestnávateľia a ďalší reprezentanti príslušných odvetví hospodárstva a spoločenskej praxe, absolventi vysokej školy, domáci a zahraniční partneri vysokej školy a pod).

² Podľa Metodiky na vyhodnocovanie štandardov Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo

DRUHÁ ČASŤ

Externé posudzovanie vnútorného systému kvality

Článok 3

Externé posudzovanie vnútorného systému kvality Slovenskou akreditačnou agentúrou pre vysoké školstvo

1. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici zabezpečuje pravidelné a nepravidelné externé posudzovanie svojho vnútorného systému kvality podávaním žiadostí o takéto posúdenie Slovenskej akreditačnej agentúre pre vysoké školstvo alebo umožnením SAAVŠ vykonávať pravidelný alebo mimoriadny dohľad nad plnením štandardov vydaných SAAVŠ.
2. SAAVŠ na základe pravidelného alebo nepravidelného posudzovania a dohľadu nad vnútorným systémom kvality UMB rozhoduje v súlade s osobitným predpisom³:
 - a) o súlade vnútorného systému kvality UMB a jeho implementácie so štandardmi pre vnútorný systém,
 - b) udelení akreditácie študijného programu alebo o jej neudelení,
 - c) udelení akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania, o jej neudelení alebo odňatí,
 - d) uložení opravného opatrenia.
3. Postup na vyhodnocovanie štandardov určuje Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo v súlade s osobitným predpisom⁴.
4. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici prostredníctvom osôb zodpovedných za vnútorný systém kvality poskytuje pracovnej skupine Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo a jej zamestnancom súčinnosť, aby:
 - a) sa zabezpečili dôkazy o súlade vnútorného systému (o nastavení pravidiel, o politikách, štruktúrach a procesoch) uvedených v podkladoch k žiadosti a v platných vnútorných predpisoch zverejnených na webovom sídle UMB;
 - b) pracovná skupina agentúry mohla skúmať plnenie jednotlivých štandardov a odkazy na zodpovedajúce dôkazy (konkrétne postupy, záznamy, systémy, zoznam a opis priestorov, databáz a pod.) v podkladoch k žiadosti, najmä vo vnútornej hodnotiacej správe,
 - c) sa pracovnej skupine agentúry alebo zamestnancom agentúry poskytnú konkrétne dôkazy ako odkaz na verejne dostupné elektronické dokumenty, príp. ako prílohu alebo fyzicky počas posudzovania na mieste;

³ Zákon č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania

⁴ Časť II Metodiky na vyhodnocovanie štandardov SAAVŠ

- d) bolo možné dôkazy o súlade implementácie vnútorného systému so štandardmi pracovnou skupinou agentúry preveriť najmä v registratúrnych záznamoch UMB, návštevou UMB, v rozhovoroch so zástupcami zainteresovaných strán a ďalšími postupmi;
 - e) sa pri posudzovaní na mieste určili osoby za UMB, ktoré sa zúčastnia na otváracom a záverečnom stretnutí pracovnej skupiny agentúry,
 - f) sa počas posudzovania na mieste zabezpečila prítomnosť zástupcov vedenia posudzovaného pracoviska, osôb zodpovedných na procesy vnútorného systému, osôb zodpovedných za kvalitu študijných programov a habilitačného konania a inauguračného konania, učiteľov, študentov, podporného a administratívneho personálu, osôb reprezentujúcich externé zainteresované strany, najmä absolventov a zamestnávateľov, partnerov z praxe a ďalších účastníkov posudzovania podľa plánu posudzovania na mieste;
 - g) sa počas posudzovania na mieste zabezpečil prístup členov pracovnej skupiny a zamestnancov agentúry do priestorov pracoviska, prístup k záznamom UMB vrátane spisov študentov, zamestnancov, učiteľov, výskumných a umeleckých pracovníkov a záznamov o vzdelávaní, prístup do používaných informačných systémov a databáz;
 - h) sa počas posudzovania na mieste zabezpečila účasť členov pracovnej skupiny na prebiehajúcich vzdelávacích činnostiach vysokej školy;
 - i) sa počas posudzovania na mieste zabezpečilo sprístupnenie písomných častí overovania vedomostí (skúšok), zadaní a vypracovaní záverečných prác atď.;
 - j) sa počas posudzovania na mieste zabezpečili vhodné priestory na prácu pracovnej skupiny a vedenie rozhovorov s účastníkmi posudzovania;
 - k) sa počas posudzovania na mieste zabezpečili sprevádzajúce osoby pracovnej skupiny.
5. Ak UMB neposkytne potrebnú súčinnosť pracovnej skupine alebo zamestnancom agentúry podľa písmen a) až k) odseku 4 tohto článku, môže sa to považovať za nesplnenie povinnosti podľa § 20 ods. 1 písm. e) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov.

Článok 4

Externé posudzovanie vnútorného systému kvality organizáciami pre posudzovanie a certifikáciu systémov kvality

1. Univerzita Mateja Bela môže zabezpečovať externé posudzovanie vnútorného systému kvality aj prostredníctvom akreditovaných certifikačných orgánov pre manažérske systémy alebo organizácií, ktoré sú členmi Európskej asociácie pre zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania.

2. Akreditovaným certifikačným orgánom pre manažérske systémy je taká organizácia, ktorá má v čase externého posudzovania udelenú platnú akreditáciu od Slovenskej národnej akreditačnej služby pre oblasť manažérstva kvality alebo od národného akreditačného orgánu inej krajiny Európskej únie.
3. Členskou organizáciou Európskej asociácie pre zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania je organizácia, ktorá je vedená v oficiálnom zozname členov asociácie v čase externého posudzovania a to na jej webovom sídle www.enqa.eu.
4. Externé posudzovanie organizáciami podľa odsekov 2 a 3 tohto článku je pre Univerzitu Mateja Bela nezáväzná a má odporúčací charakter. Výsledky takéhoto posudzovania sú podkladom pre zlepšovanie vnútorného systému kvality UMB a nenahrádzajú posudzovanie Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo.
5. Dopyt pre zaslanie ponuky organizáciou podľa odsekov 2 a 3 musí odsúhlasiť rada pre vnútorný systém kvality UMB na svojom zasadnutí. Vyhodnotenie ponúk na externé posudzovanie vnútorného systému kvality sa uskutočňuje v súlade s osobitným predpisom⁵ a vnútornými predpismi UMB pre verejné obstarávanie.
6. Výsledky externého posudzovania, ktoré zabezpečili externé organizácie, sa musia prerokovať na zasadnutí rady pre vnútorný systém kvality UMB a o ich implementácii alebo zamietnutí sa musí prijať rozhodnutie rady v súlade so štatútom rady⁶.
7. Akékoľvek externé posudzovanie, periodické alebo neperiodické, vo vzťahu k akémukoľvek predmetu posudzovania (študijné programy, habilitačné a inauguračné konania, vnútorný systém kvality), sa musí zaznamenať do programu posudzovania tajomníkom rady pre vnútorný systém kvality UMB.
8. Zdokumentované informácie, vrátane konečnej správy z externého posúdenia, musí zabezpečiť externá organizácia, ktorá takéto posúdenie vykonala, pričom z takejto správy musí byť zrejmé, aké štandardy a kritériá SAAVŠ UMB nenapĺňa alebo aké príklady dobrej praxe v oblasti vysokého školstva môžu byť pre UMB potenciálom na zlepšenie jej vnútorného systému kvality.

Článok 5

Externé posudzovanie vnútorného systému kvality nezávislými odborníkmi na zabezpečovanie kvality

1. Univerzita Mateja Bela zabezpečuje externé posudzovanie svojho vnútorného systému aj prostredníctvom osôb, ktoré sú nezávislými odborníkmi na zabezpečovanie kvality. Takéto

⁵ Zákon č. 343/2015 Z. z. Zákon o verejnom obstarávaní

⁶ Štatút rady pre vnútorný systém kvality Univerzity Mateja Bela

posudzovanie má odporúčací charakter a je potenciálom pre sústavný rozvoj vnútorného systému kvality UMB.

2. Za osobu, ktorá je na UMB nezávislá a je odborníkom na zabezpečovanie kvality, možno považovať len takú (ďalej len „odborník na kvalitu“ alebo iba „odborník“), ktorá:
 - a) nie je v pracovnoprávnom vzťahu s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici alebo niektorou z jej súčastí,
 - b) nepôsobí alebo nepôsobila ako člen pracovnej skupiny Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo pri posudzovaní súladu vnútorného systému kvality so štandardmi SAAVŠ na UMB,
 - c) nie je členom samosprávnych, akademických, rozhodovacích a poradných orgánov UMB alebo jej súčastí,
 - d) pôsobí na domácej alebo zahraničnej vysokej škole minimálne 10 rokov a má riadiace skúsenosti v rozsahu aspoň 3 roky alebo je odborníkom z praxe, ktorý pôsobil alebo pôsobí v oblasti zabezpečovania kvality minimálne 5 rokov.
3. Návrh odborníkov na kvalitu podľa odseku 2 tohto článku predkladajú predsedovi rady pre vnútorný systém kvality UMB jej členovia. Súčasťou návrhu je aj dokumentácia odborníka, ktorá potvrdzuje splnenie kritérií.
4. Zoznam osôb, ktoré sú nezávislými odborníkmi na zabezpečovanie kvality vedie tajomník rady pre vnútorný systém kvality UMB.
5. Rada pre vnútorný systém kvality môže požiadať jedného alebo viacero odborníkov na kvalitu o periodické alebo neperiodické posúdenie vnútorného systému kvality, študijných programov a habilitačných a inauguračných konaní.
6. Odborník sa pri posudzovaní riadi zásadami posudzovania uvedenými v Smernici o vnútornom systéme zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania UMB a rade pre vnútorný systém kvality UMB predkladá správu z posudzovania. Pri vypracovaní správy z posudzovania môže primerane použiť prílohy smernice o vnútornom systéme zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania UMB alebo vypracovať svoju vlastnú správu, pričom z takejto správy musí byť zrejmé, aké štandardy a kritériá SAAVŠ UMB nenapĺňa alebo aké príklady dobrej praxe v oblasti vysokého školstva môžu byť pre UMB potenciálom na zlepšenie jej vnútorného systému kvality.
7. Výsledky posudzovania vnútorného systému kvality, ktoré zabezpečili odborníci na kvalitu, sa musia prerokovať na zasadnutí rady pre vnútorný systém kvality UMB a o ich implementácii alebo zamietnutí sa musí prijať rozhodnutie rady v súlade so štatútom rady⁷.

⁷ Štatút rady pre vnútorný systém kvality Univerzity Mateja Bela

TRETIA ČASŤ
Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica je záväzná pre všetky súčasti UMB na ktorých sa uskutočňujú študijné programy, habilitačné a inauguračné konania a ktoré zabezpečujú plnenie štandardov pre vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania.
2. Táto smernica nadobúda platnosť a účinnosť dňom 1. 3. 2021.

doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD.
rektor